

Els reptes d'una societat en transformació

No ets només tu: el desànim és col·lectiu

MAYTE RIUS
Barcelona

—Com va? Com estàs?

—Bé, tot i que una mica desmotivada, sense gaires ganes de res, la veritat.

És molt probable que us soni aquest diàleg i que fins i tot l'hàgiu protagonitzat. I potser creieu que aquest baix estat d'ànim o apatia és cosa vostra o d'aquest familiar, company de feina o amic amb qui parleu. Però no és així. "Totes les èpoques tenen una sensació que les vertebrava més enllà de l'aspecte individual: el desenfrenament dels anys vint, l'abatiment de la postguerra... I ara aquesta sensació col·lectiva és el malestar", diu Javier Padilla, metge de família que acaba de publicar — juntament amb la psiquiatra Marta Carmona— *Malestamos: cuando estar mal es un problema colectivo* (Capitán Swing).

"Hi ha generacions que des que van arribar al mercat laboral han viscut en una crisi perpètua", diu Padilla

ma colectivo (Capitán Swing).

Explica que aquest malestar i desànim té a veure que estem en un moment biogràfic col·lectiu molt singular. "Tenim nostàlgia del passat perquè aquesta és la generació que viurà pitjor que els seus pares; sentim esgotament del present perquè no tenim eines per afrontar els reptes que se'ns presenten, com l'ecològic, i vivim una cancel·lació del futur perquè és difícil, sobretot per a les generacions joves, imaginar com serà la seva vida d'aquí 30 o 50 anys, i aquests tres elements fan que ens endinsem en la desesperança", resumeix Padilla.

"Assistim a un moment històric molt delicat", coincideix l'antropòleg Pablo Mondragón, director d'Umanyx. I detalla que no és només que estiguem sortint d'una pandèmia, vivint una guerra, la crisi econòmica que se'n deriva o els desastres climàtics. "És que alhora la societat està canviant molt amb la digitalització, els temps s'estan

accelerant i nosaltres, com a humans, des del punt de vista adaptatiu no estem preparats per a aquests ritmes, i això psicològicament provoca malestar perquè és difícil trobar el nostre lloc en una societat en què tot és una enorme incògnita", explica.

Afegeix que "com a *Homo sapiens sapiens* estem codificats per a certa estabilitat i ara assistim a canvis accelerats, a no saber cap a on va el futur, si ens substituiran les màquines i perdrem la feina. I tot això, combinat amb dos anys d'una pandèmia que ha tocat la salut mental de tothom, forma una bomba de rellojería que, en lloc de manifestar-se en revoltes, ha derivat en una forta apatia".

Padilla remarca que ara mateix hi ha a Espanya generacions que, des que van sortir al mercat laboral, no han deixat d'estar en crisi perpètua, i ja no són tan joves. "Primer va ser la crisi econòmica del 2008, després la de la covid, ara la crisi econòmica, la bèl·lica i la conjunció de crisi energètica i de canvi climàtic... Això facilita la sensació que la crisi és perpètua, no una cosa que passarà, i això condueix a la desesperança", relata.

Aquesta sensació de desànim i preocupació (vegeu el gràfic) la tenen identificada també en l'àmbit polític. El Ministeri de Drets Socials i Agenda 2030 ha llançat recentment la campanya "Prou distopies: tornem a imaginar un futur millor", amb què prova d'animar els qui no volen assumir amb resignació que el futur serà pitjor.

La secretària d'Estat per a l'Agenda 2030, Lilith Verstryngge, assegura que la campanya "està clarament basada en dades demoscòpiques sobre l'estat d'ànim de la població" i subratlla que, malgrat que al Govern espanyol li preocupa la desmotivació de tothom, ho fa especialment per la dels joves. "Si la gent jove no pensa que hi ha possibilitats de fer un món millor tot es queda aturat; és important que els joves vegin que hi continua havent possibilitats i es despertin d'aquest estat d'ànim tan i tan baix", diu Verstryngge.

D'aquí, comenta, la decisió d'impulsar una campanya pu-

blicitària que posi al centre del debat, "en comptes dels escenaris distòpics a què ens ha acostumat la ficció, la possibilitat d'imaginar i projectar el futur que cadascú vol partint dels objectius comuns que ens hem marcat amb l'Agenda 2030". Verstryngge assegura que aquests objectius són ambiciosos però realitzables. "Reducir la desigualtat pot semblar eteri, però es converteix en mesures i realitats amb l'abonament del transport, el límit al preu del gas, la llei d'habitatge, la renda mínima... Per això volem promoure que se'n parli de manera col·lectiva, asseient-nos a pensar-hi junts en instituts, universitats, col·lectius socials diversos... per veure com es poden solucionar certes coses", afegeix.

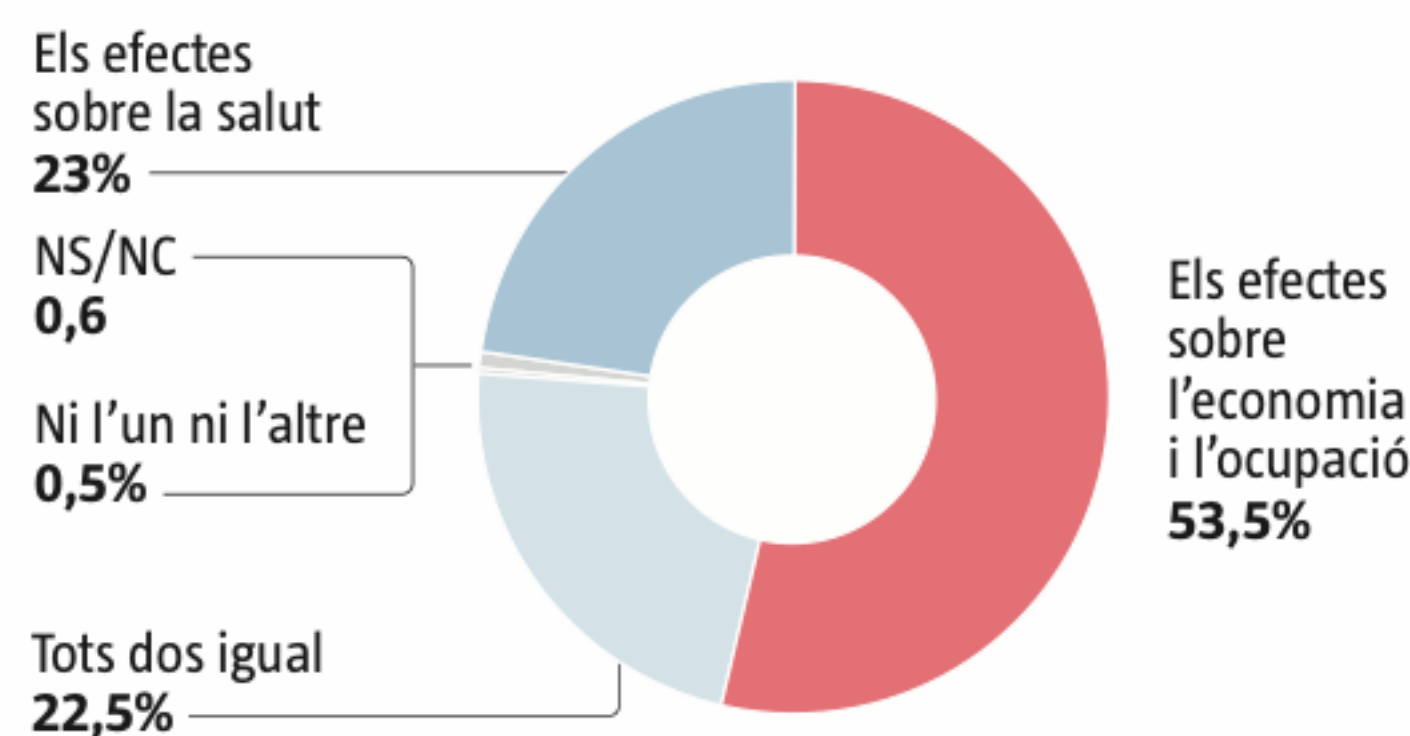
Mondragón creu que és difícil que la població s'impliqui a

És difícil, tant per a grans com per a joves, imaginar com serà la vida d'aquí unes

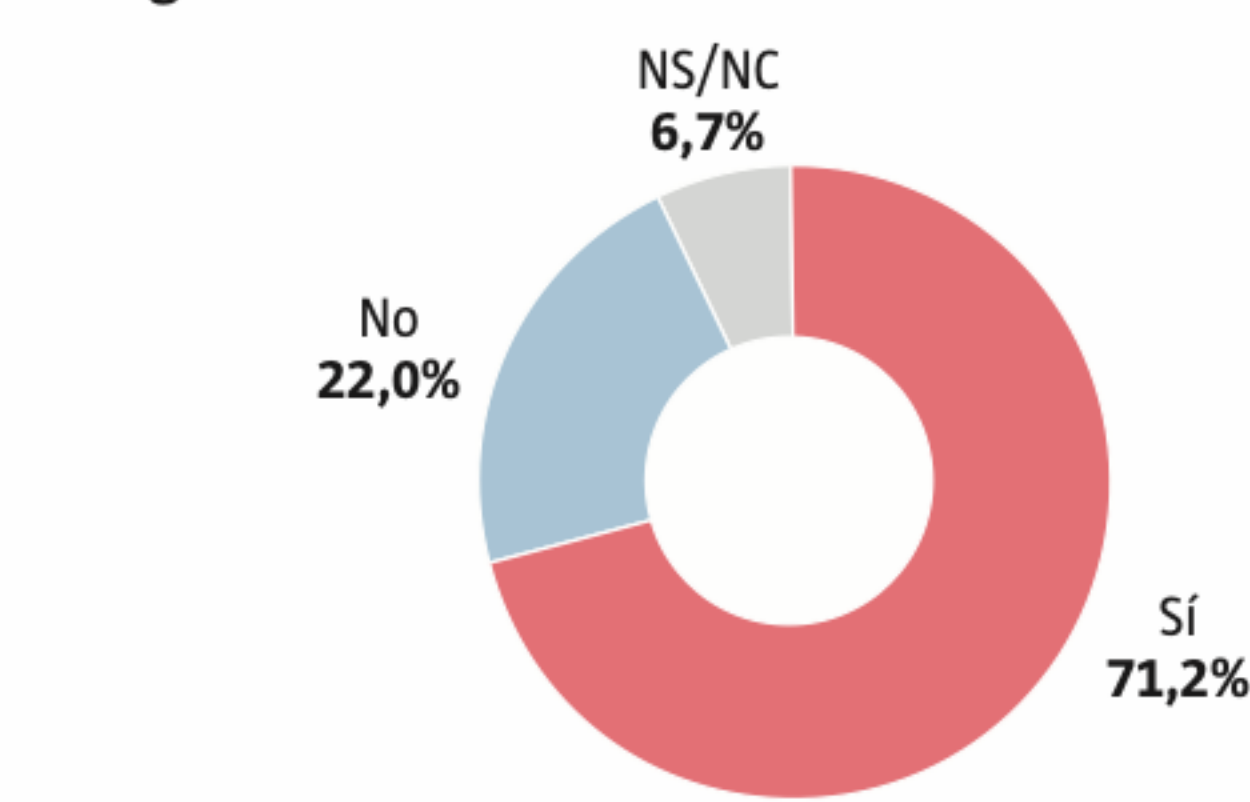
décades, i això, sumat a la successió de crisis viscudes, contribueix a la desesperança

PRINCIPALS PREOCUPACIONS DELS ESPANYOLS

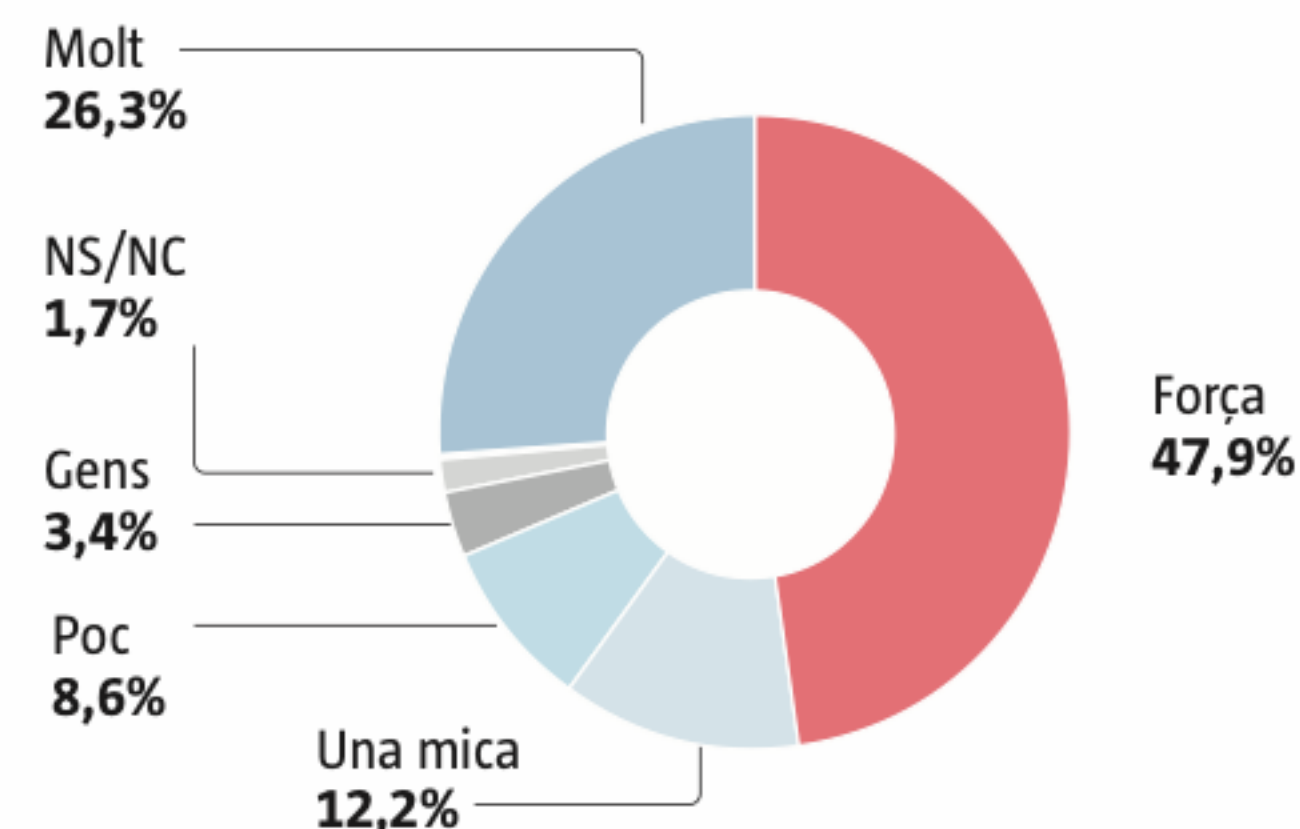
Què us preocupa més, els efectes de la pandèmia sobre la salut o sobre l'economia i l'ocupació?

Després del que va succeir a Ucraïna, creieu possible que Rússia envaeixi altres països de l'Est en la seva antiga àrea d'influència?

En quina mesura us preocupa la invasió de Rússia a Ucraïna?

Com qualificaríeu la situació econòmica general d'Espanya?

